

Dr. Jozef Káslay, minister pre správu Slovenska.

Prívet

k administratívne mu úradníctvu na Slovensku.

Podstata a podmienka dobre usporiadaného, normálneho a nerušeného behu tisíci životných potrieb občianstva, zabezpečenie legálneho poriadku vo verejno- a súkromo-právnych pomeroch a sporoch jednotlivých občianov medzi sebou a medzi štátom spočíva v tom, jako si vie štát vybudovať a organizovať svoju verejnú správu.

Morálny a hmotný, kultúrny a sociálny blahobyt občianstva, prospešný vývin verejných a súkromých korporácií a inštitútov a konečne neochvejná dôvera občianstva voči zákonom a opatreniam štátu : vází v prvom rade v pevne vybudovanej štruktúre verejnej správy.

Československá republika kráča v organizácii svojej administratívy na podiv celého kultúrneho sveta ohromnými krokmi napred. Na zrúcaninách bývalého rakúsko-uhorského štátu stoja už hlavné piliere novej, v plnom slova/ smysle demokratickej, na samom národe spočívajúcej a zo samého ľudu vychádzajúcej správy.

Pokrok v tejto modernej, demokratickej správe je najpotrebnejší a najsúrnejší na Slovensku, území toj bývalého feudálneho, pseudocautonómneho, antidemokratického administratívneho systému uhorského.

Stojíme práve pred významným momentom, aby sme previedli legislatívne opatrenia novej župnej a obecnej administratívy na Slovensku ; lepšie povedano, aby sme vliali pravý život do mŕtvych litier zákona.

A k tejto práci potrebuje náš štát celé kohorty oduševnených, pri vykonaní práce telom a dušou spolupôsobiacich úradníkov a to od najnižších až do najvyšších kategórií.

K riešeniu tohoto problému nestačí len mechanický úradnícky výkon vyšších nariadení a úprav ! K tomu treba viac : treba úplne apercipovať každému úradníkovi zásady, jadro a význam našej novej demokratickej administratívy ; treba šíriť a popularizovať zásady našej novej správy medzi slovenským národom.

Potešiteľné je, že práve tieto dôvody — krome hmotných zájmov — dali podnet k vzniku a založeniu odborovej, od každej politickej strany ďaleko stojacej organizácie slovenských administratívnych úradníkov.

Slovenská verejnosť môže len s radosťou vítať vznik, vývin a prospešné účinkovanie „Jednoty slovenských administratívnych úradníkov“. Veď ciele, ktorých sa táto organizácia domáha (prehĺbenie a theoretické pestovanie tých najrôznejších administratívnych problémov, spoločenské slúčenie dnes tak rozháraného administratívneho úradníckeho sboru v jedinom demokraticky smýšľajúcom, v zájme ľudu pracujúcom celku); sú na prospech nielen samého úradníctva, ale aj slovenského ľudu.

„Právny Obzor“, tento prvý odborný časopis slovenský, otvára dnes svoje strany „Jednote“.

Nepochybujem, že keď sa podarilo po nesčíselných ťažkostiach a po zlomení ľahostajnosti prevážnej čiastky administratívneho úradníctva priviesť pod jednu strechu tento sbor: podarí sa aj vzbudiť cestou „Právneho Obzoru“ stupňovanú pozornosť povolaných kruhov na hlbšie theoretické pestovanie a rozoberanie administratívnych otázok, aktuálnych v prvom rade na území Slovenska.

Prof. Dr. Laštovka.

Ústava o poměru náboženských společností ke státu.

I. V prvotním návrhu naší ústavy byl pro poměr církví ke státu proklamován princip odluky: § 121. ustanovoval: „Mezi státem a církvemi buď zaveden stav odluky. Podrobnosti upravují zvláštní zákony, jichž platnost může býti dočasně obmezena na určité části republiky.“

V důvodové zprávě tisk 2421, (viz Hoetzel: Poznámky k ústavní listině: Věstník min. vnitra 1920, II. číslo 6. str. 217.), se uvádělo, že změněné poměry odůvodňují, aby byl vzájemný poměr státu a církví postaven na moderní základ. Novou úpravu, stav odluky, dlužno deklarovati přímo v ústavě. Provedení bude vyžadovati vždy speciálních zákonů. Případné dočasné obmezení působnosti těchto zákonů pouze na určité části českoslov. republiky má svůj důvod v ohledech na různý kulturní stav a různé náboženské cítění obyvatelstva jednotlivých částí říše.

S tím souvisí předpis §-u 123., který ustanovoval: „Právo spravovati své vnitřní záležitosti a své jmění odvozují náboženské společnosti toliko z propůjčení státního. Zákon upraví jim výkon tohoto práva obdobným způsobem jako jiným združením.“

Ovšem, jak praví důvodová vládní zpráva, sluší úpravu tu provésti ve shodě s principem § 121, totiž ve smyslu stavu odluky státu a církví. Stát viděl v církvích pouze spolky a chtěl poměry jejich upravovati právem spolkovým.